

Miért esik szét a modern ember belső világa?

A modern ember pszichikai válsága

A mai ember lelki nehézségei nem véletlenül szaporodnak. A felszínen jól láthatóak a tünetek:

- **Társadalmi elszigeteltség és magány:**
a közösségek széthullása, a természetes kapcsolódás hiánya növeli a depresszió kockázatát.
- **Információs túlterhelés és állandó stressz:**
az agyunk nem erre a tempóra lett tervezve; a folyamatos online jelenlét bizonytalanságot és szorongást szül.
- **Identitásválság és önértékelési zavarok:**
a közösségi média által diktált tökéletességek torzítja az énünket, állandó megfelelési kényszert hozva létre.

Ezek valós problémák, de csak a felszínen láthatóak. A mélyben egészen más feszültség húzódik.

A modern ember válságának gyökere nem pszichológiai, hanem ontológiai: egy olyan belső ellentmondás, amelyről nem is sejtjük, hogy képes ilyen mértékű szétesést okozni. Ez a cikk nem vállalkozik arra, hogy a felszíni tünetek teljes spektrumát elemezze vagy azok kialakulását pontról pontra levezesse. Nem térképezzük fel a modern élet minden torzulását, és nem vizsgáljuk végig a szövődmények hálózatát sem. Ehelyett egy gyors, szűk és célzott merülést teszünk a mélységekbe. Oda, ahol a problémák valódi gyökere rejtőzik, mert csak akkor értjük meg a felszínen megjelenő zavarokat — a szorongást, a depressziót, a kiégést, az identitásválságot — ha előbb felismerjük azt a belső ellentmondást, amely mindezeket létrehozza.

A legtöbb modern pszichológiai tanácsadás éppen ezt a mélymerülést hagyja ki. Nem azért, mert nem akarja, hanem mert a mélység túl elvontnak, túl spirituálisnak, túl kényelmetlennek tűnik. Éppen ezért gyakran csak tüneti kezelést tud nyújtani. Mi most nem a tüneteket akarjuk kezelni, hanem meg akarjuk találni a gyökeret.

A modern ember válságának gyökere nem pszichológiai, hanem ontológiai.

Ez a gondolat elsőre talán elvontnak tűnik, pedig valójában nagyon egyszerű: az ember nem azért szorong, mert gyenge, hanem mert elvesztette azt a mély valóságképet, amelyhez a lelke igazodni tudna. A pszichológiai tünetek – a szorongás, a depresszió, a kiégés, az identitásválság – mind csak következményei annak, hogy az ember már nem tudja, milyen világban él, mi a helye benne, és mihez mérje önmagát. Ontológiai válság akkor keletkezik, amikor az ember nem tudja, mi az igazság, mi a jó, mi a cél, mi a világ rendje, és mihez igazodhatna. Ha ezekre a kérdésekre nincs valódi válasz, akkor a lélek irány nélkül marad.

A modern ember számára az igazság gyakran relativizálódik („mindenkinek más az igaz, mert minden relatív”), a jó és rossz határai elmosódnak, a cél helyét átveszi a teljesítménykényszer, a rend helyét a véletlenszerűség, az identitás helyét pedig a szerepek gyors váltakozása. Ilyen körülmények között természetes, hogy a lélek elveszíti a stabilitását: a bizonytalanság szorongást szül, a szorongás kimerülést, a kimerülés

kiégést, a kiégés depressziót, a depresszió pedig identitásvesztést. A pszichiáter [Jiří Horáček](#) ezt úgy fogalmazza meg: „magasabb értelem (rend) nélkül bolyongunk, és pszichés zavarok jelenhetnek meg”,

A modern pszichológia többnyire a felszínen dolgozik: viselkedésmintákat, érzelmi reakciókat, gondolkodási torzulásokat, stresszkezelési technikákat vizsgál. Ezek mind fontosak, de nem érintik a gyökeret. A pszichológia azt kérdezi: „[hogyan érzed magad?](#)”, az ontológia viszont azt: „[miben hiszel a valóságról?](#)”. A kettő között óriási a különbség. Ha az embernek nincs belső meggyőződése arról, hogy mi a jó, mi a cél, mi a rend, és mihez igazodjon, akkor a lelke nem talál kapaszkodót. Ezt a pszichológia nem tudja pótolni, mert a probléma nem az érzelmek szintjén keletkezik, hanem sokkal mélyebben: a valóságkép szintjén. Félreértés ne essék, mert a pszichológia ugyan ismeri mindezt, de mégis más módszerrel dolgozik. A modern pszichológia (például az egzisztenciális pszichoterápia, Irvin Yalom munkássága, vagy Viktor Frankl logoterápiája) pontosan a jelentésadással, a halálfélelemmel, az elszigeteltséggel és a létezés alapvető kérdéseivel foglalkozik.

A Zsoltárok ezt így fogalmazzák meg: „[Vizsgáld meg szívemet, Uram ... lásd meg, van-e bennem gonosz út](#)” (Zsolt 139:23–24).

A „gonosz út” itt nem annyira erkölcsi ítélet, hanem inkább belső ellentmondás: az a törésvonal, ahol az ember valóságképe szétesik, és önmagával kerül ellentmondásba. A modern ember válsága tehát nem csak azért olyan súlyos, mert túl sok a stressz, túl gyors a világ vagy túl nagy a nyomás, hanem azért is, mert a lelke elvesztette azt a mély, ontológiai tájékozódási pontot, amelyhez igazodni tudna. A pszichológiai tünetek csak ennek a mélyebb törésnek a felszíni hullámai.

Négy tévedési minta, melyek belső ellentmondásokhoz vezetnek

A mélymerülést a gyökerekhez négy jellegzetes tévedés bemutatásán keresztül fogjuk illusztrálni. Fontos hangsúlyozni, hogy ezek nem kizárólagos okai a modern ember válságának, és nem is merítik ki a lehetséges torz világképek teljes körét. Sok más félreértés, hamis meggyőződés és belső torzulás is létezhetne, amelyek hasonló következményekhez vezetnek. Mi most mégis ezt a négyet választjuk ki, mert jól láthatóvá teszik, hogyan hat egy mélyen beépült ontológiai tévedés az ember pszichéjére, önképére és életvezetésére.

Ezek a „tévedések” elsősorban nem a gondolkodás szintjén jelennek meg, hanem sokkal mélyebben: a belső meggyőződésben, az identitás szerkezetében. Ezért a „tévedés” szó itt csak közelítő kifejezés. Nem egyszerűen hibás gondolatokról van szó, amelyeket logikai érvekkel ki lehetne javítani, hanem olyan alapvető világképi beállítódásokról, amelyek meghatározzák, hogyan látjuk a valóságot, önmagunkat és a helyünket a világban. Éppen ezért a korrekciójuk sem pusztán intellektuális feladat, hanem komoly belső munkát igényel.

A négy vizsgált minta a következő:

1. **Materializmus**, amely szerint az élet értelme a halállal megszűnik.
2. **Relativizmus**, ahol nincs valóban igaz és hamis, mert minden nézőpont kérdése.
3. **Panteizmus** modern formája, amely Istent személytelen, mindenben jelenlévő erővé oldja fel.
4. **Az önismeret hiánya**, vagyis belső világunk rendezetlen, elfojtott, gyakran félelmetes és ismeretlen tartalmai.

Nem azért foglalkozunk ezzel a négy területtel, mintha csak ezek léteznének, hanem azért, mert rajtuk keresztül jól láthatóvá válik, hogyan alakulhat át egy ontológiai beállítódás pszichológiai tünetekké. A következő részekben tehát nem a teljes spektrumot térképezzük fel, hanem egy szűk, de mélyre hatoló utat járunk végig: megmutatjuk, hogy ez a négy hozzáállás milyen belső feszültségeket, önmeghasonulást és pszichikai következményeket hoz létre az emberben.

1. Materializmus – amikor az élet értelme a halállal megszűnik

A materializmussal önmagában nincs probléma. Nem tagadhatjuk az objektíven létező világot, a testet, az anyagot, a mérhető jelenségeket. Minden józan ember egy bizonyos szinten materialista. A gond ott kezdődik, amikor a materializmus kizárólagossá válik, és kimondja: aminek nincs anyagi vagy energetikai vetülete, az nem létezik, nem fontos. Amikor a valóságot leszűkítjük arra, ami anyagi vagy műszerekkel kimutatható, akkor a létezés legmélyebb dimenziói — értelem, érzelem, érték, igazság, szentség — egyszerűen eltűnnek a térképről. A világ marad, de a finomabb jelentése eltűnik. Fontosságát veszti a lelki (asztrális) és szellemi (mentális) világok, fokozatosan nemlétező vagy lényegtelen dimenziókká válnak az ember életében.

A legnagyobb törés azonban nem a világképben, hanem az emberi élet értelmében keletkezik. Ha a halállal minden megszűnik, akkor az ember létezése nem több egy rövid biológiai epizódnál, amelynek nincs végső célja, nincs iránya, nincs beteljesedése. Ez a kérdés materialista keretben **feloldhatatlan**. A materializmus nem tud mit kezdeni azzal, hogy az ember tudatában van saját végességének, és hogy ez a tudat mélyen beépül a psziché szerkezetébe.

Fiatal korban ez a kérdés többnyire nem jelenik meg. A fiatalság természetes illúziója, hogy az élet végtelen, a halál távoli, a jelen pedig elég ahhoz, hogy ne kelljen a végső kérdésekkel foglalkozni. De ahogy az ember idősebb lesz, a kérdés egyre közelebb kerül. A materialista gondolkodás azonban nem tud rá választ adni, ezért a legtöbben inkább elfordulnak tőle. „Ne foglalkozz azzal, amit nem tudsz megváltoztatni” — mondják. Ez azonban nem megoldás, csak elkerülés.

A **menekülő stratégiák** sokfélék lehetnek: anyagi javak halmozása, folyamatos aktivitás, társas zaj, szórakozás, vagy legalább annyi, hogy mindig szóljon valami — zene, rádió, háttérzaj — csak ne kelljen meghallani a belső csendet, ahol a kérdés újra és újra felhangzik: mi értelme van ennek az egésznek? Ezek a stratégiák működnek egy bizonyos pontig. A lélek képes hosszú ideig elnyomni azt, amitől fél. De a probléma nem oldódik meg, csak a sarokba szorítjuk azt, amit nem akarunk látni.

Ez azonban **nem őszinteség** önmagunkkal szemben. A materialista világkép nem ad választ arra, amit a lélek kérdez, ezért a lélek előbb-utóbb fellázad. A menekülő stratégiák

összeomlanak: a munka már nem elég, a pénz nem elég, a zaj nem elég, a társaság nem elég. A csend pedig egyre fenyegetőbbé válik. És amikor a menekülés már nem működik, akkor jelennek meg a komoly pszichikai problémák: a szorongás, a depresszió, a kiégés, az üresség érzése, az identitás szétesése. Legtöbbször ez nem is tudatosol, és úgy sújthat le, mint egy villámcsapás.

A Zsoltárok ezt a folyamatot meglepően pontosan írják le: „Az ember napjai olyanok, mint a fű” (Zsolt 103:15) — vagyis a mulandóság tudata elkerülhetetlenül jelen van a lélekben. Ha erre nincs válasz (meggyőződésből eredő), akkor a lélek nem tud stabil maradni. A materializmus nem azért okoz feszültséget, mert „rossz”, hanem mert nem tudja kezelni azt a kérdést, amely az emberi tudat legmélyén él: mi értelme van a létezésnek, ha egyszer számomra minden véget ér?

A modern ember pszichikai válságának egyik legmélyebb rétege éppen ez: a lélek olyan kérdést hordoz, amelyre a materialista világkép nem tud választ adni. És amikor a lélek választ keres, de nem talál, akkor önmagával kerül ellentétbe, mert látja a belső őszinteség hiányát. Ez az önmeghasonulás pedig előbb-utóbb felszínre tör, pszichológiai tünetek formájában.

A zsoltáros ugyanezt a belső ürességet írja le, amikor azokról beszél, „akiknek minden osztályrészük csak ezen életben van” (Zsolt 17:14), akik a földi javakban keresik a biztonságot, de végül csak azt látják, hogy amit felhalmoztak, az számukra semmit nem old meg. A kép egyszerű: a külső bőség nem oldja fel a belső kérdést. Aki csak a látható világra épít, annak a lelke előbb-utóbb szembesül a mulandóság súlyával — és ha erre nincs válasz, akkor a psziché nem tud stabil maradni. (De egy intellektuális válasz kevés a léleknek, belső meggyőződés nélkül nem hiszi el.)

2. Relativizmus – ahol nincs igaz és hamis, mert minden csak nézőpont és hozzáállás kérdése

A relatív gondolkodás minden ember sajátja. Einstein relativitáselmélete óta gyakran mondják: „minden relatív”. Ebben valóban sok igazság van, hiszen összehasonlítás nélkül az emberi gondolkodás könnyen dogmatikussá válna: csak fekete és fehér létezne, és eltűnne a sok árnyalat, amely a világ gazdagságát adja. A relativitás érzéke tehát nem hiba, hanem a józan gondolkodás része.

A probléma ott kezdődik, amikor ezt a gondolkodást abszolutizáljuk. Amikor azt mondjuk: nincs igaz és hamis, nincs jó és rossz, csak nézőpontok vannak. Ami nekem igaz, másnak lehet hamis; ami nekem jó, másnak lehet rossz — tehát végső soron semmit sem lehet biztosan tudni. A modern ember gyakran éppen így gondolkodik: „nem lehet megítélni”, „a tudomány is sokat tévedett”, „a világ gyorsan változik”, „nem tudhatjuk, mi az igaz”. Sokan már odáig jutnak, hogy azt mondják: olyan, hogy igazság, valójában nem is létezik. Pontosán ezt mondta Pilátus is Jézusnak: „Mi az igazság?” — vagyis: nincs objektív mérce, minden csak értelmezés vagy hozzáállás kérdése.

Ezzel azonban szembekerülünk egy másik, mélyebb felismeréssel: ha minden relatív, akkor semmi sem tartható meg.

Ami nekem jó, de másnak rossz, az végül nekem sem lehet valóban jó — akkor léteznie kell olyan igazságnak, amely nem függ a helyzettől, a véleményektől vagy a hangulattól. Léteznek olyan értékek, amelyek időtől és kultúrától függetlenül érvényesek. Konfuciusz ezt költőien úgy fejezte ki: „a csillagokhoz mérd magad”. Jézus pedig így: a balga homokra

építi házát, az igaz ember kősziklára — és amikor jön a vihar, csak az marad meg, ami szilárd alapra épült.

A relativizmus csapdája tehát nem az, hogy felismeri a nézőpontok sokféleségét, hanem az, hogy tagadja a szilárd alap lehetőségét. A cél itt az, hogy az olvasó észrevegye:

a pusztán relatív gondolkodás nem elég, mert végül nem ad kapaszkodót.

A legnagyobb gond az, hogy a szilárd alapok megszerzése — vagyis a belső világunkban való kialakítása — komoly munkát igényel. Ez a munka az igazság szeretetéből fakad. Gyakran csak sok tévedésen, kísérletezésen, elmélkedésen és kudarcon keresztül jutunk el oda, hogy biztos alapokra találjunk. Sok mindent újra kell építenünk magunkban, mert idővel kiderül, hogy amit igaznak hittünk, hibás volt. Ez pedig őszinteséget kíván önmagunkkal szemben: nem félni elismerni a tévedéseinket, és lerombolni azt, ami helytelen volt, még akkor is, ha már beépült a belső világunkba. A Zsoltárok ezt így fogalmazzák meg: „*Akik könnyek között vetnek, örömmel aratnak majd.*” (Zsolt 126:5). Ez a folyamat néha valóban fájdalmas, mégis öröm az igaz ember számára, amikor felismeri a helyes utat, és valami szilárdabbat, tartósabbat építhet fel önmagában. A Zsoltárok ezt a belső folyamatot nagyon szépen írják le: „*Aki örömét leli az Úr törvényében, és törvényéről elmélkedik éjjel és nappal...*” (Zsolt 1:2), míg a gonosz olyan, „*mint a pelyva, amelyet elsodor a szél.*” (Zsolt 1:4). A kép világos: aki nem keres szilárd alapot, azt a relativitás szétszedi; aki viszont keresi az igazságot, annak a belső világa lassan, de biztosan megszilárdul.

A zsoltáros egy másik helyen így ír: „*A gonosz önnön büszkeségében semmit sem vizsgál meg behatóan; minden gondolata az, hogy nincs Isten.*” (Zsolt 10:4). Ez a mondat nem vallási ítélet, hanem lélektani diagnózis: a relativizmus végső formája az, amikor az ember már nem vizsgál meg semmit, mert úgy gondolja, nincs objektív mérce, amihez igazodnia kellene. Ezekben a versekben szépen látható, hogy a zsoltáros szerint az igaz ember nem tagadja a relativitást — látja a világ árnyalatait —, de ugyanakkor felismeri a szilárd alap szükségességét is. Nem kell vallásosnak lenni ahhoz, hogy ezt megértsük: itt Isten, mint az abszolút igazság képe jelenik meg, mint elmozdíthatatlan kőszikla, amelyhez az ember igazodhat. Ezért mondja a Példabeszédek könyve: „*Az Úr neve erős torony; hozzá fut az igaz, és oltalmat talál.*” (Példabeszédek 18:10). A kép lényege egyszerű: a relativitás önmagában nem elég — kell valami, ami megtart, amire lehet építeni.

A relativizmus elsőre szabadságot ígér: azt az érzést, hogy minden nézőpont egyformán érvényes, vagy minden csak a helyes hozzáállás kérdése (Zsolt 12:2). Hosszabb távon azonban a lélek nem tud megmaradni olyan világban, ahol nincs szilárd alap. Ha minden csak viszonyítás vagy hozzáállás kérdése, akkor lassan eltűnik az a belső iránytű, amelyhez az ember a döntéseit, értékeit és önmagát mérhetné.

Először bizonytalanság jelenik meg: nehezebb dönteni, nehezebb állást foglalni, mert nincs mihez viszonyítani. Ezt követi az értékvesztés: ha nincs objektív jó és rossz, akkor minden egyre inkább a pillanatnyi hangulat vagy társas nyomás függvényévé válik. A személyiség belül kettészakad: az ember egyszerre vágyik szabadságra és biztonságra, de a relativizmus egyiket sem tudja megadni.

A folyamat végén pszichikai üresség jelenhet meg. Ha nincs igazság, akkor nincs irány; ha nincs irány, akkor nincs cél; ha nincs cél, akkor az élet elveszíti a súlyát. Ebből fakadhat a szorongás, a döntésképtelenség, a krónikus bizonytalanság és az identitás ingatagsága.

A lélek ugyanis nem tud tartósan megmaradni olyan világban, ahol minden igaz — mert ez valójában azt jelenti, hogy semmi sem igaz igazán.

3. Panteizmus modern formája, amely Istent személytelen, mindenben jelenlévő erővé oldja fel

A panteizmus ma nagyon elterjedt gondolkodásmód, és nemcsak a spirituális keresők között. Sok hívő ember is így gondolkodik, és a tudósok közül is többen, például Einstein is, ilyen értelemben beszéltek Istenről. A panteizmus lényege, hogy Isten nem öntudattal és akarattal rendelkező élő lényként (személyként) jelenik meg, hanem a világot működtető erők, törvények és energiák összessége. Egyfajta mindent átható háttérintelligencia, kollektív tudat vagy kozmikus rend, amely mindenben jelen van. Ebben a felfogásban Isten nem különül el a világtól: jelen van a fényben és a sötétségben, a teremtésben és a pusztításban, az életben, a halálban, a gyűlöletben is. Ha mindenben ott van, akkor nem lehet sem jónak, sem rossznak nevezni — hiszen mindkettő része, tehát nem lehet szent sem. A panteizmus nem rossz, csak általánosítása olyan világképet ad, amelyben nincs erkölcsi különbség a jelenségek között, mert minden ugyanannak az isteni egésznek a része. Megmutatja ugyan, hogy az isteni princípiumok lépten-nyomon jelen vannak a világban, de ott csúszik túlzásba, hogy a világot csaknem teljesen azonosítja vele, pedig **a szent fogalma tisztát és a világtól elkülönítettet jelent.**

Ez azonban nem marad következmények nélkül. Az ember ugyanis mindig a saját világképének mintájára formálja a belső világát. Ahogyan Istenről gondolkodunk, úgy gondolkodunk önmagunk lényegéről is. Ha Isten nem jó, csak „minden”, akkor az ember sem lehet jó — csak „szürke”, erkölcsileg semleges lény, aki nem tudja, mihez mérje magát. A legfőbb parancsolat, hogy „Szeresd Istenedet”, ebben a fényben azt is jelenti: szeresd azt a legmélyebb lényet, amelyhez tartozol. De ha ez a lényeg nem jó, nem szent, nem személyes, akkor az ember önmagát sem tudja szeretni, mint jót vagy értékeset — csak mint egy nagy egész apró részecskéjét.

A panteizmus tehát nem a világ szépségét tagadja, hanem az erkölcsi különbségtétel lehetőségét mossa szét. Amikor az ember belső világából eltűnik a jó és rossz közötti különbség, akkor pszichológiai szinten is megjelenik a következmény: az identitás elmosódik, a lelkiismeret bizonytalanná válik, és az ember nem tudja, mihez mérje önmagát. A panteizmus pszichikai következménye röviden az, hogy ha Isten mindenben jelen van — a fényben és a sötétségben, a teremtésben és a pusztításban — akkor nem lehet igazán jónak nevezni. És ha Isten nem jó, akkor az ember sem lehet jó: csak egy erkölcsileg semleges, „szürke” lény, aki nem tudja, mihez mérje önmagát. A belső világ így nem a szeretet rendje szerint szerveződik, hanem egy kettős, bizonytalan mintára: néha jó, néha rossz, néha fény, néha sötét — attól függően, éppen mit él meg. Ez a belső kettősség nem marad meg a lélek szintjén. A psziché ugyanis mindig megvalósítja a testben azt, amiben az ember hisz. Ha a belső alap nem jó, nem szent, nem szeretetből áll, akkor a személyiség szervei sem tudnak egységben működni. Hol jók, hol rosszak, hol építenek, hol rombolnak. A szeretet energiája nem tudja őket összefogni, mert a világkép nem ad hozzá szilárd középpontot. Ez a belső szétesettség idővel fizikai szinten is megjelenhet: feszültségben, szorongásban, testi tünetekben, mert a lélek mindig a saját

igazságképét próbálja megvalósítani bennünk. Ha az igazság „szürke”, akkor az ember is azzá válik — és ez mélyen érinti az egészségét, önképét és életvezetését.

Egyszerűen mondva, amilyen véleménnyel vagyunk önmagunkról, az befolyásolja azt is, hogy milyen emberré válunk.

Ezért mondja a Biblia is, hogy igyekezzetek: „[Szentek legyetek, mert én szent vagyok.](#)” (3Móz 19:2; 1Pét 1:16)

Ez nem vallási frázis, hanem az emberi egészség és pszichológiai stabilitás egyik legmélyebb törvénye: a lélek akkor tud egységben működni, ha a legbelső mintája nem „szürke”, hanem jó, tiszta és szent.

4. Az önismeret hiánya – amikor a belső világ tabu marad

Ezt a részt csak röviden fogom tárgyalni, mert sok más [cikkben](#) már írtam erről bővebben. Lényege egyszerű: az ember legtöbbször a külső világra figyel, és azt hiszi, hogy az a „minden”. Közben befelé ugyanakkora világ található — csak ez tabu marad. A belső térben sötétség, zűrzavar, elfojtott tartalmak és félelmek vannak, amelyek néha egészen furcsa módon törnek felszínre. Már a kérdéseik is kényelmetlenek.

Ha valaki nem néz szembe a saját belső világával, az idő múlásával ez szinte biztosan megbosszulja önmagát. Amikor az érzelmek és indulatok viharjai vezetnek bennünket, miközben nem értjük, mi miért történik velünk, az a teljes tudatlanság állapota — a karma fogsága, ahol az ember saját belső mintáinak rabja.

Mindenkit és mindent meg akarunk ismerni, csak önmagunkat nem. Miért? Talán szégyelljük, amit belül találunk. Pedig a lélek pontosan érzi, mennyit foglalkozunk vele. Olyan, mint egy társ: ha nem figyelünk rá, ha nem szeretjük, ha elhanyagoljuk, akkor előbb-utóbb visszatükrözi mindazt, amit kapott. És amit visszaad, az gyakran fájdalmasabb, mint amitől menekültünk.

Záró gondolat

A végén minden ember ugyanahhoz a felismeréshez érkezik: a lélek nem hazudik. Ha nincs szilárd alap, szétesik; ha van, egységben marad — ahogy Sulamitka mondja: „[fal vagyok... és békére leltem](#)” (Énekek éneke 8:9–10).

Ezért mondja a Biblia is: „[Szentek legyetek, mert én szent vagyok.](#)”

Ez nem vallási frázis, hanem az emberi egészség és a belső béke egyik legmélyebb törvénye.

Megjegyzés:

Azt a kérdést, hogy mi valójában az élet értelme, gyakran úgy állítják be, mintha ez egy megmagyarázhatatlan dolog volna, holott alapvető kérdés, mellyel minden embernek már gyermekkorától tisztában kéne lennie, pontosan olyan természetességgel, mintha saját cselekedetei értelméről kérdeznénk. Nagyon sok beavatott megadta már erre a kérdésre a feleletet, de sajnos addig amíg az egyén nem képes önmagában felismerni, hogy egy halhatatlan isteni szikra hordozója, addig ezek a feleletek nem jelentenek számára semmilyen hasznos információt az élet útvesztőjében. Így életünk értelmének megértéséhez az első lépésben ahhoz a belső felismeréshez kell eljutnunk, hogy rendelkezünk halhatatlan szellemmel, mely a durva materiális világ felett áll, és képes megtestesülni (inkarnálódni). Ez egyáltalán nem vallási kérdés, hanem a belső felismerés és meggyőződés gyümölcse. Nagyon sok vallásos ember van, aki nem

volt képes felismerni ezt az igazságot és hite nem belső meggyőződésen alapszik, hanem valamilyen tanítási rendszeren vagy dogmatikus tradíciókon.

Krisztus szavai szerint: "Ha megismeritek magatokat, akkor megismertettek, és fölismeritek, hogy az élő Atyának fiai vagytok. De ha nem ismeritek meg magatokat, akkor szegénységben lesztek, és ti magatok lesztek a szegénység." (Tamás gnosztikus evangéliuma, 2. vers).

Buddha ezt így mondja el: "Ha az egész világmindenséget akarjátok megérteni, nem értetek meg semmit. Ha viszont saját magatokat akarjátok megérteni, akkor megértitek az egész világmindenséget."

Az élet értelme nem az egyénben van, hanem abban, hogy az egyén hogyan vesz részt a világ helyreállításában és felemelésében. A modern ember válsága nem egyéni probléma, hanem civilizációs: a világ rendje megbomlott, és az ember belső rendje vele együtt bomlott meg, mert ez a felbomlott rend egyre kritikusabbá válik az emberiség és a Föld számára. Ez egy fontos felismerés az élet értelméhez és a magasabb dimenziókhoz. Az ember felismeri azt is, hogy a létezés nem magányos projekt, hanem közös munka:

- a torzulások tisztítása, a vágyak megértése (az emberiség megértése)
- a magasabb szellemi (a Szent Szellem) befogadása, mert "[Végül minden embernek el kell érnie a tökéletességet](#)" (Franz Bardon)
- a világ (a Föld bolygó) helyreállítása,
- az emberiség közösségi szellemének megalkotása — nem mint intézmény, hanem mint élő szellem

Ezek azok a pontok, ahol az egyén újra értelmet talál: amikor ráébred, hogy az élet értelme nem benne van, hanem rajta keresztül valósul meg az isteni.

Ehhez kapcsolódó cikkek:

[A meditációról](#)

[Franz Bardon előadásainak jegyzeteiből](#)

[A jelenlét folyamata](#)

[Az Énekek éneke, mint önmegismerésünk legrejtettebb titkai](#)